

21.03.2025

Dnro 598/03.04.04.04.10/2024
606/03.04.04.04.10/2024**Asia**

Kunnallisasia

Valittajat

1. Pentti Untinen
2. Unto Ylitalo

Päätös, josta valitetaan

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymävaltuusto 28.3.2024 § 3

Yhtymävaltuusto on päättänyt:

1. myöntää Korpelan Voima kuntayhtymän omavelkaisen takauksen Korpelan Energia Oy:n 9 350 000 euron lainalle siten, että takaus kattaa 80 prosenttia lainan jäljellä olevasta pääomasta;
2. hyväksyä, että takauksen vastavakuutena on Korpelan Energia Oy:n omistamia Perhonjoki Oy Ab:n ja Herrfors Oy Ab:n osakkeita koskeva panttikirja;
3. periä Korpelan Energia Oy:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista vuosittain 0,75 % p.a. suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta, sekä kertaluontoisen 500 €:n toimitusmaksun; sekä
4. valtuuttanut kuntayhtymän hallinto- ja talousjohtajan suorittamaan edellä mainitut toimenpiteet ja allekirjoittamaan tarvittavat asiakirjat.

Asian aikaisemmat vaiheet

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymävaltuusto on 6.5.2022 § 13 myöntänyt omavelkaisen takauksen Korpelan Energia Oy:n enintään 11 miljoonan euron lainalle, jonka vastavakuutena on Korpelan Energia Oy:n omistamia Perhonjoki Oy:n osakkeita koskeva panttikirja, sekä perinyt Korpelan Energia Oy:lle myönnettävistä yksittäisistä takauksista vuosittain 0,5 prosentin

suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 1.6.2023 kumonnut yhtymävaltuuston päätöksen, koska päätöksenteossa ei ollut otettu huomioon EU:n valtioneuvoston päätöksiä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Pentti Untinen* on vaatinut päätöksen kumoamista.

Yhtymävaltuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Takausasian yhtymähallitukselle ja -valtuustolle valmistellut hallinto- ja talousjohtaja Mikael Tuorila on ollut kuntayhtymään työsuhteessa. Kuntalain 87 §:n mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Takauspäätös on kuntayhtymän kannalta suuri ja siksi asian valmistelu sisälsi niin merkittävää julkisen vallan käyttöä, että asian valmistelun olisi pitänyt tapahtua viranhaltijan toimesta.

Takauspäätöksen perusteena oli Korpelan Energia Oy:n toimitusjohtaja ja kuntayhtymän varatoimitusjohtaja Perttu Huovisen ja Mikael Tuorilan laatima asiakirja ”Selonteko Korpela Energia Oy:lle tehtävän lainatakauksen markkinaehtoisuudesta.” Selonteon toisena laatijana Huovinen osallistui käsittelyn pohjana olleen selonteon laatijana esteellisenä asian valmisteluun.

2. *Ylitalo* on vaatinut päätöksen kumoamista ja täytäntöönpanon kieltämistä. Kuntayhtymä on velvoitettava korvaamaan Ylitalon oikeudenkulut laillisine korkoineen.

Yhtymävaltuuston päätöksessä ei ole euromääräistä arviota siitä, vastaako valtuuston hyväksymä vastavakuus myönnettyä takausta. Päätöksestä ei myöskään ilmene lainan lainaehdot eikä siinä ole määritelty lainan tarkoitusta. Valtuustolle ei ole kerrottu, onko kyseessä EU:n valtioneuvoston päätösten mukainen tuki, eikä valtuusto ole ennen takauksen myöntämistä edellyttänyt tällaista selvitystä. Valtuusto ei ole myöskään todennut, onko kyse Euroopan komissiolle tehtävästä ennakoilmoitusmenettelyä edellyttävästä tuesta.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Yhtymähallitus on valituksen johdosta yhtymävaltuuston puolesta antamassaan lausunnossa esittänyt, että yhtymävaltuuston 28.3.2024 § 3 asian valmistelussa on tapahtunut menettelyvirhe. Yhtymävaltuusto tulee itseoikaisemaan virheen järjestelemällä kuntayhtymän hallintomenettelyä siten, että tässäkin asiassa viranhaltijaesittely on päätöksenteossa mahdollista, ja määräämään kuntayhtymän hallintosäännössä sijaisuusjärjestelyistä niin, että esteellisyystilanteissa ei-esteellinen viranhaltija voi hoitaa esteellisen viranhaltijan tehtäviä.

Korpelan Energia Oy:lle on varattu tilaisuus antaa vastine. Vastinetta ei ole annettu.

Untiselle on varattu tilaisuus antaa vastine. Vastinetta ei ole annettu.

Ylitalo on antanut vastineen.

Merkintä

Vaasan hallinto-oikeus on välipäätöksellään 14.5.2024 kieltänyt yhtymävaltuuston päätöksen täytäntöönpanon.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus kumoaa yhtymävaltuuston päätöksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää Ylitalon oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Pääasia

Kuntayhtymän hallinto- ja talousjohtajan osallistuminen asian valmisteluun

Kuntalain 87 §:n 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa.

Yhtymävaltuuston päätöksen valmistelutekstissä on lueteltu neljä kriteeriä, jotka on täytettävä, jotta kunnan takausvastuu ei muodostaisi kiellettyä valtiontukea. Valmistelutekstissä selostetaan edelleen, että tausta-aineistossa olevassa selonteossa on esitetty takauksen yksityiskohdat sekä se, miten nämä edellä mainitut vaateet täyttyvät, ja että takauksen markkinaehtoisuus täyttyy suoritettun selvityksen perusteella, jolloin voidaan todeta yksiselitteisesti, että kyseessä ei ole EU:n valtiontukisääntöjen mukainen valtiontuki.

Valmistelutekstin liitteessä ”Selonteko Korpela Energia Oy:lle tehtävän lainatakauksen markkinaehtoisuudesta” on esitetty selvitys siitä, kuinka Euroopan komission antaman tiedoksiannon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C 155/02) edellytykset kyseessä olevaan takaukseen on täytetty.

Hallinto-oikeus toteaa, että yhtymävaltuuston päätöksessä on ollut kyse julkisen vallan käyttämisestä. Myös hallintopäätöksen valmistelutehtävä voi sisältää julkisen vallan käyttöä, jos valmistelulla on merkittävä vaikutus päätöksentekoon julkista vallankäyttöä tarkoittavassa asiassa. Koska edellä mainitussa tiedoksiannossa mainittujen kriteerien täyttyminen on edellytys sille, että yhtymävaltuusto voi lainmukaisesti tehdä päätöksen omavelkaisen takauksen antamisesta, hallinto-oikeus katsoo, että valmistelutekstin liitteessä

esitetty selvitys on vaikuttanut merkittävästi päätöksentekoon. Näin ollen valmistelu on tältä osin merkinnyt julkisen vallan käyttöä. Liitteen ovat laatineet Korpelan Voima kuntayhtymän hallinto- ja talousjohtaja Mikael Tuorila ja kuntayhtymän varatoimitusjohtaja Perttu Huovinen. Kuntayhtymä on lausunnossaan todennut, että asian valmistelussa on tapahtunut menettelyvirhe eikä se ole kiistänyt Untisen esittämää siitä, että Tuorila oli työsuhteessa osallistuessaan asian valmisteluun. Asiassa ei ole muutoinkaan käynyt ilmi, että Tuorila olisi ollut virkasuhteessa osallistuessaan julkisen vallan käyttöä sisältävään valmistelutehtävään.

Kuntayhtymän varatoimitusjohtajan esteellisyys

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 5 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos hän on toimitusjohtajana sellaisessa yhteisössä, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa

Yhtymävaltuusto on valituksenalaisella päätöksellään muun muassa myöntänyt Korpela Voima kuntayhtymän omavelkaisen takauksen Korpelan Energia Oy:n 9 350 000 euron lainalle kattaen 80 prosenttia lainan jäljellä olevasta pääomasta päätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin.

Korpelan Voima kuntayhtymän varatoimitusjohtaja Perttu Huovinen on laatinut selvityksen ”Selonteko Korpela Energia Oy:lle tehtävän lainatakauksen markkinaehtoisuudesta”, joka on ollut liitteenä valtuuston pöytäkirjassa. Perttu Huovinen on asiassa saadun selvityksen mukaan myös toiminut Korpelan Energia Oy:n toimitusjohtajana. Asiassa Korpelan Energia Oy on asianosainen. Huovinen on siten ollut hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan perusteella esteellinen osallistumaan asian valmisteluun.

Johtopäätökset

Yhtymävaltuuston päätös on edellä lausutuun perusteiden syntyneessä virheellisessä järjestyksessä. Päätös on tämän vuoksi kumottava.

Koska päätös kumotaan virheellisessä järjestyksessä syntyneenä, Ylitalon valituksessa esitetyistä perusteista ei ole aiheen lausua.

2. Oikeudenkäyntikulut

Kuntayhtymän valtuuston päätöksen tultua kumotuksi Untisen valituksesta, ei ole pidettävä kohtuuttomana, että Ylitalolle ei määrätä korvausta hänen oikeudenkäyntikuluistaan.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 135 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 mom.

Päätöksestä ilmoittaminen

Korpelan Voima kuntayhtymän on viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä Kun (11.23).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Petri Forma, Emma Södergård ja Sebastian Rönnlund. Asian on esitellyt Emma Södergård.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Pentti Untinen, tavallinen sähköinen tiedoksianto Unto Ylitalo, tavallinen tiedoksianto kirjeitse
Jäljennös maksutta	Korpelan Voiman yhtymähallitus Korpelan Energia Oy

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>